

DESIGN YOUR NEW SIGHT

ออกแบบวิธีมองโลกใหม่ กับคุณโนริโกะ คาวาคามิ
รองผู้อำนวยการ 21_21 Design Sight

DESIGN
YOUR
NEW
SIGHT

ออกแบบวิธีมองโลกใหม่ กับคุณโนริโกะ คาวาคามิ
รองผู้อำนวยการ 21_21 Design Sight

ใครเคยไปโตเกียว อาจเคยแวะเวียนไปเที่ยวเล่นในดีไซน์มิวเซียมย่านรปปงหงิที่ชื่อว่า 21_21 Design Sight (ทุกวันวันดีไซน์ไซท์) ยิ่งถ้าคุณทำงานด้านออกแบบแล้วละก็ น่าจะรู้จักชื่อเสียงของที่นี่เป็นอย่างดี

อธิบายอย่างคร่าว 21_21 Design Sight คือมิวเซียมที่ตั้งใจเล่าเรื่องราวใกล้ตัวในชีวิตประจำวันของคุณ ผ่านการออกแบบวิธีเล่า

ที่สุดสนุกและสร้างสรรค์ ที่นั่นจึงโดดเด่นท่ามกลางอาร์ตแกลเลอรี และมิวเซียมเฉพาะทางที่มีอยู่มากมายท่ามกลางกรุงโตเกียว ซึ่งความเจ๋งของมิวเซียมแห่งนี้ คือผู้อยู่เบื้องหลังที่ไม่ใช่คนธรรมดาๆ เลยสักคน

ผู้อำนวยการมิวเซียมทั้ง 3 ท่าน คือนักออกแบบรุ่นใหญ่ของญี่ปุ่นที่เรียกได้ว่าเป็นตัวพ่อแห่งวงการ ไม่ว่าจะเป็นคุณอิซเซ มียาเกะ

(Issey Miyake) แพชั่นดีไซเนอร์ คุณทะคุ ซาโตะ (Taku Satoh) กราฟิกร์ดีไซเนอร์ และคุณนาโอโตะ ฟุคะซาวะ (Naoto Fukasawa) นักออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีอีก 1 หญิงที่นั่งแท่นตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ทั้ง 4 คนคือผู้วางแผนริเริ่มและออกแบบนิทรรศการในแต่ละปีร่วมกัน

หญิงหนึ่งเดียวคนนั้น คือคุณโนริโกะ คาวาคามิ (Noriko Kawakami) หญิงสาวตุงสง่าที่อยู่ตรงหน้าเรานี่เอง

บทบาทของคุณคาวาคามิในวงการออกแบบญี่ปุ่น เธอไม่เพียงคร่ำหวอดในฐานะคนทำนิตยสารออกแบบมายาวนาน แต่เธอยังเป็นนักออกแบบนิทรรศการ รวมทั้งได้รับเชิญให้เป็นภัณฑารักษ์ในงานสำคัญๆ มากมาย

เราได้มีโอกาสพบกับคุณคาวาคามิ ในวาระที่เธอเป็นหนึ่งในภัณฑารักษ์ให้กับ Japanese Design Today 100 นิทรรศการที่คัดเลือกงานออกแบบที่สะท้อนความเป็นญี่ปุ่น 100 ชิ้น ซึ่งสัญจรไปทั่วโลกและมาจัดแสดงที่กรุงเทพฯ ในช่วงเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา เราสนทนากันตั้งแต่เรื่องวิธีการคัดเลือกงาน การทำงานออกแบบในดีไซน์มิวเซียม ไล่ไปจนถึงเรื่องงานออกแบบในชีวิตประจำวัน

ฟังวิธีคิดของเธอแล้วไม่ใช่แค่สนุก แต่มันทำให้เราอยากออกแบบวิธีมองโลกของตัวเองเสียใหม่เลยล่ะ

ความสนใจในงานออกแบบของคุณ เริ่มต้นยังงัย

ความคิดของฉันต่องานออกแบบ คล้ายๆ กับโอเคีย ตอนทำ 21_21 Design Sight ในทุกวันนี้เลยคะ คือฉันมองทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้เชื่อมโยงกับการออกแบบทั้งหมด ย้อนกลับไปตอนเรียนมหาวิทยาลัย แม้จะเรียนทางสังคมวิทยา เอกวารสาร แต่ตอนที่ต้องเขียนวิทยานิพนธ์ก็เลือกที่ทำหัวข้อเรื่องงานออกแบบ แล้วพอเรียนจบก็ไปทำงานนิตยสารที่เกี่ยวกับดีไซน์อยู่ 10 ปี จากนั้นก็เป็นที่ปรึกษา และถึงถูกชักชวนมาทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรม ออกแบบนิทรรศการจริงๆ ในปี 2007

เรื่องที่ไม่เคยเปลี่ยนเลยในตัวฉันก็คือแนวคิดเรื่องงานออกแบบ สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญคือ งานออกแบบเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ และสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้ชีวิต เพราะว่ามันกำลังสร้างอนาคตข้างหน้า มันพยายามตอบคำถามว่าสิ่งของต่างๆ จะใช้อย่างไรได้บ้าง ชีวิตเราจะดีขึ้นได้อย่างไร ทำอย่างไรสังคมถึงจะดีขึ้น และทั้งหมดนี้ เป็นความรู้สึกที่เป็นแรงบวก ขณะเดียวกัน ยังทำให้การใช้ชีวิตของเราสนุกสนานขึ้นด้วย คือมันมีทั้งส่วนที่แก้ปัญหาสังคม และส่วนที่ทำให้เรามองแง่บวกขึ้น ทั้งหมดนี้คือการทำงานโดยคิดถึงคนที่อยู่อีกฝั่งหนึ่ง คิดถึงคนที่ใช่ คนที่จะดำรงชีวิตต่อไป เรื่องอนาคตแบบนี้เป็นเรื่องที่ฉันยังคุยกับคุณมียาเกะอยู่ตลอด แม้ว่าเขาจะอายุมากแล้ว

การเป็นนักสื่อสารมวลชน (Journalist) ทำให้คุณมองงานออกแบบด้วยสายตาแบบไหน

ฉันสนใจอยู่ 2 เรื่อง อย่างแรกคือกระบวนการที่สิ่งของหรืองานชิ้นหนึ่งจะถูกสร้างขึ้นมา คนมีความคิดเห็นต่อมันอย่างไร และมันสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ฉันไปสัมภาษณ์นักออกแบบถึงกระบวนการเกิดขึ้นของตัวชิ้นงานนั้น อีกเรื่องหนึ่งก็คือ ฉันสนใจนักออกแบบรุ่นใหม่ๆ ที่พยายามจะทำงานของตัวเอง และนำเสนอต่อสังคมว่า มันมีความเป็นไปได้ไหมๆ ฉันไปสัมภาษณ์คนเหล่านี้อยู่เสมอ

นักออกแบบรุ่นใหม่ที่คุณไปสัมภาษณ์ หรือได้มีโอกาสคลุกคลีด้วย มักจะเป็นคนที่สร้างสิ่งที่ไม่ได้สำเร็จลงได้ง่ายๆ คือต้องลองผิดลองถูก ต้องใช้กระบวนการที่มีคนหลายๆ คนมีส่วนร่วม ถ้าเป็นองค์กรเดียวกันก็ต้องมีหลายๆ หน่วย หลายๆ ฝ่าย ที่มาช่วยกันทำส่วนต่างๆ นี่คือการประเด็นที่ฉันชอบมากๆ

ทำไมถึงชอบ งานออกแบบที่มี ‘คนหลายๆ คน’ มีส่วนร่วม

ฉันเชื่อว่าคนเราไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่คนเดียว เราต้องมีความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นคนที่เราเกี่ยวข้องด้วยในการทำงาน หรือคนที่เราเดินสวนผ่านกันในชีวิตประจำวัน มันมีความเชื่อมโยงกัน และฉันก็มองว่า การที่เราสามารถใช้ชีวิตได้อย่างราบรื่นหรือไม่ มันเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่เราอยู่

ยกตัวอย่าง ตอนนี้เราประชุมกันอยู่ในห้องนี้ มีโต๊ะตัวนี้ที่ทำให้เราคุยกันเรื่องงานได้อย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าเป็นโต๊ะประชุมในโลกของการเมืองหรืองานราชการก็เป็นอีกแบบหนึ่ง ถ้าเปลี่ยนลักษณะของโต๊ะประชุมได้ ก็อาจทำให้ลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ต่อกันเปลี่ยนไปได้

เรื่องพวกนี้มักเป็นเรื่องที่คนทำงานเกี่ยวข้องกับงานออกแบบโดยตรงจะสนใจ ใช่ไหมคะ แต่ฉันมองว่าจริงๆ แล้วเราทุกคนควรจะสนใจเรื่องพวกนี้ มันอาจจะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ แต่ถ้าเราไม่โอเคียว่าปรับปรุงยังงัยให้มันดีขึ้น แล้วทุกอย่างมันจะง่ายขึ้นได้ แล้วการใช้ชีวิตของเราจะเป็นความรู้สึกบวกขึ้นมาได้

อยากให้เล่าถึงการทำงานกับดีไซน์มิวเซียม 21_21 Design Sight

ฉันทำสิ่งนี้ร่วมกับคุณมียาเกะ คุณซาโตะ และคุณฟุคะซาวะ เราสร้างมันขึ้นมาด้วยกันตั้งแต่ปี 2007 แล้วเราทั้งสี่คนก็ยังเจอกัน ประชุมทุกเดือน พูดคุยกันเรื่องตัวงานอยู่ตลอด ซึ่งมันแปลกมากเลยที่เราคุยกัน 3-4 ชั่วโมงว่าแต่ละคนตอนนี้นสนใจเรื่องอะไรบ้าง คุยกันว่า 21_21 ควรจะพูดถึงเรื่องอะไร แล้วเอาไอเดียมาสร้างเป็นนิทรรศการ มีทั้งหมดประมาณ 40 งานแล้วคะตอนนี้

งานที่ทำทั้งหมดจะเป็นเรื่องใกล้ตัวมากๆ อย่างเรื่องน้ำธรรมชาติ ซ็อกโกแลต สี หน่วย หรือแม้แต่เรื่องอารมณ์ขัน แต่สิ่งที่พิเศษคือ ‘วิธีที่เราอยากให้คนมองเห็น’ อย่างเช่นนิทรรศการเรื่องน้ำ เรายังมีวิธีสื่อสารกับคนว่า ถ้าเราเป็นแมลงหรือเราเป็นแมว เราจะเห็นหยดน้ำใหญ่แค่ไหน หรือถ้าเราเปลี่ยนมุมมองว่าแทนที่จะใช้น้ำประปาซึ่งเป็นน้ำแบบเนวอนอน แต่มันใช้น้ำฝนที่เป็นน้ำแบบแนวตั้งจะเป็นยังงัย

“ถ้ามองให้ลึกเข้าไปกว่าสิ่งที่เราเห็นอยู่ทุกวัน
มองให้เห็นในสิ่งที่ปกติเราไม่ได้ให้ความสนใจ
เราอาจจะอยากคิดอะไรใหม่ๆ กับคนอื่น
กับสิ่งรอบๆ ตัวเรามากขึ้น”

Noriko Kawakami

ถ้ามาถึงอยากให้คนดูงานแล้ว ‘เปลี่ยนมุมมอง’

สิ่งที่เราพยายามจะสื่อสาร คือถ้าเราเปลี่ยนหรือขยับ มุมมองในการมองสิ่งต่างๆ แล้วจะเห็นโลกเปลี่ยนไป อยากให้คนพยายามมองให้ลึกเข้าไปกว่าสิ่งที่ตาเห็นหรือ สิ่งที่เราเห็นอยู่ทุกวัน มองให้เห็นในสิ่งที่ปกติเราไม่ได้ให้ความสนใจ ซึ่งถ้าเราเริ่มมองเห็นอย่างนี้แล้ว เราอาจจะอยากคิดอะไรใหม่ๆ กับคนอื่น กับสิ่งรอบๆ ตัวเรามากขึ้น

ชื่อของ 21_21 Design Sight คือเราจะเล่นคำกับ คำว่า site ที่แปลว่าสถานที่ ขณะเดียวกันคำพ้องเสียงของ sight คือการมองหรือมุมมอง ซึ่งการมองหรือมุมมองแบบ ดีไซน์ ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นมุมมองของนักออกแบบ อย่างเดียว มันเป็นมุมมองของคนทั่วๆ ไปหรือของทุกคน ได้ นี่คือแก่นของเรา

นิทรรศการของเราในเดือนกรกฎาคมนี้นี้เป็นเรื่องแมลง เราอยากให้เห็นที่มางานนี้แมลงเปลี่ยนไป เราเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องสี สภาวะแวดล้อม ข้อดีของการที่แมลงมีผล ต่อชีวิตมนุษย์และระบบนิเวศ รวมไปถึงเรื่องของการ บริโภคแมลงที่จะช่วยกอบกู้วิกฤติเรื่องอาหารของมนุษย์ ตอนนี้กำลังศึกษาเรื่องพวกนี้อยู่เพื่อที่จะเตรียมงานค่ะ

การมีพื้นที่ (sight) หรือ พิพิธภัณฑ์ (museum) ด้านการออกแบบ สำคัญต่อประเทศยังไ้

ภารกิจหนึ่งของ 21_21 คือการสื่อสารกับคนทั่วไป ว่าการออกแบบใกล้ชิดกับชีวิตของเราจริงไหม ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สื่อสารมาโดยตลอด 10 กว่าปีที่ผ่านมา คิดว่าเป็น ภารกิจที่ทำบรรลุผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ในอีกแง่หนึ่ง ก็คือ ในญี่ปุ่นเองยังไม่มีองค์กรสาธารณะที่พูดถึงเรื่อง ดีไซน์โดยตรง เราก็อยากจะให้มันเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น

ในญี่ปุ่นจะมีมิวเซียมเฉพาะด้านเยอะมากๆ แต่กลับ ยังไม่ค่อยมีการเชื่อมโยงหรือการสร้างบทสนทนาระหว่าง สถาบันเหล่านี้ สิ่งที่ 21_21 ทำก็คือดึงเอางานออกแบบ จากที่ต่างๆ มาแสดง ส่วนหนึ่งคือการสร้างความเชื่อมโยง (connection) ระหว่างงานออกแบบเหล่านี้ มันจำเป็น ที่เราจะต้องมีสถานที่ที่เรามองงานออกแบบแบบข้ามส่วน (cross-section) ได้ แน่นอนว่าเราไม่สามารถเก็บทุกอย่างไว้ในที่เดียวกันได้ ยังเป็นการบ้านที่ต้องไปติดต่อ แต่ฉันมองว่ามันจำเป็นที่จะต้องมีสถานที่ที่จะเชื่อมโยงสิ่ง เหล่านี้เข้าหากัน

อย่างนิทรรศการ 100 Japanese Design Today ก็ได้เดินทางไปในหลายๆ ประเทศ แต่จริงๆ แล้วก็จำเป็น และสำคัญมากในประเทศญี่ปุ่นเหมือนกัน ควรจะมีงาน แบบนี้ในประเทศญี่ปุ่นด้วย

ถ้าในคนไทย ถึงต้องสนใจงานออกแบบของญี่ปุ่น หรือประเทศอื่นๆ

ฉันมองว่าในโลกที่เราอยู่นี้ มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง หลากหลายมาก แล้วการที่เราจะอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ ความเหมือนหรือความต่างของวัฒนธรรมมันเป็นเรื่อง สำคัญ ซึ่งการที่เราจะเคารพหรือเข้าใจวัฒนธรรมอื่นๆ ได้ เราต้องเข้าใจตัวเองก่อน เข้าใจว่าในสังคมของเรา วัฒนธรรมของเรามันเกิดขึ้นมาได้ยังไง มีประวัติศาสตร์ แบบไหน การที่วัฒนธรรมมีความหลากหลายแตกต่าง แล้วเรามองหาจุดร่วม สำหรับฉันมันเป็นเรื่องสำคัญต่อ ไปในอนาคต เพราะมันจะทำให้เราเห็นความเป็นสากล (universality) ของสิ่งต่างๆ

งานออกแบบชั้นไหนใน 100 Japanese Design Today ที่สะท้อนเรื่อง universality ได้ดี ในความคิดของคุณ

อย่างขวดโซยุ เคยใช้โซโหมคะ การที่มันเป็นของที่ซื้อ มาจากซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านค้า แล้วพอมารวบรวมใส่กัน ข้าวแล้วใช้งานได้เลย ฉันรู้สึกว่าเป็นงานออกแบบที่ ‘ละลายไปกับสิ่งแวดล้อมใหม่’ แล้วมันก็สามารถเติมโซยุ ริฟิลไปได้ด้วย หรือซองชนิดอื่นเข้าไปได้ด้วย แค่วิดีโอ ขวดเดียวมันสามารถพูดไปถึงเรื่องอื่นๆ ได้ด้วย ทั้งเรื่อง สิ่งแวดล้อมและการใช้งานได้กับทุกคน

หรืออย่างโซนี่ วอลล์แมน ขนาดสติฟ จ๊อบส์ ยังได้ แรงบันดาลใจมาจากมันแล้วก็ไปสร้างเป็นไอพอด ซึ่งใน ณั้ มันคือสิ่งที่ข้ามวัฒนธรรม ข้ามยุคสมัย ทำให้เห็น ว่า คนเราอยากใช้ชีวิตอยู่กับดนตรี คือมันเป็นสากลมากๆ รุ่นที่สติฟ จ๊อบส์ได้เป็นของขวัญจากโซนี่ มันอัดเสียงไม่ได้ แต่ว่ามีที่เสียบหูฟังแยกได้ถึง 2 รู ที่ออกแบบมาเพื่อให้เรา แชร์ดนตรีกับคนอื่นได้ ฟังกับคนรัก ฟังกับแฟน กับเพื่อน ก็ได้ เป็นการคิดถึงการที่เราจะซาบซึ้งดื่มด่ำ ไปกับดนตรี เป็นวิธีคิดที่น่ารักมาก แล้วก็คิดเยอะ พอมันจับใจ ก็เลย เป็นความสากลที่ก้าวข้ามวัฒนธรรมได้

ของหลายๆ ชิ้นในนิทรรศการที่เลือกมาแสดง มีจุดร่วมอะไรที่เหมือนกัน

คือเวิร์ดหนึ่งที่คุยกับทีมภัณฑารักษ์ คือคำว่าความ กลมกลืน (harmony) หรือในภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า ‘โชวะ’ หมายถึงสิ่งที่แยกกันคนละส่วน แต่สามารถหลอมละลาย เป็นส่วนหนึ่งของกันและกันได้ เช่น งานที่สร้างด้วยมือ กับงานที่ใช้เครื่องจักรสร้าง แล้วสามารถอยู่ร่วมกันได้ หรืองานที่เป็นความร่วมมือระหว่างบริษัทใหญ่ๆ กับ อุตสาหกรรมเล็กๆ และกระบวนการที่มันหลอมละลาย หรือเข้ามากลมกลืนกันได้ เกิดขึ้นอย่างสนุกสนาน มัน คือการแก้ปัญหาอย่างสนุกค่ะ

ทำไมคนญี่ปุ่นถึงชอบใส่ความสนุกสนานเล็กๆ น้อยๆ ลงไปในงานออกแบบ

การเติมอะไรที่สนุกเข้าไป เป็นอะไรที่ญี่ปุ่นมาก เป็น ลักษณะของคนญี่ปุ่นที่พยายามจะมองหาความเชื่อมโยง ใหม่ๆ ที่น่าสนใจและสนุก ทฤษฎีส่วนตัวของฉันจะคล้ายๆ คำในภาษาญี่ปุ่นที่แปลว่า ‘งานที่ทำให้หัวใจโลดแล่น’ หมายถึงอะไรที่สนุกหรือน่ารักกว่าปกติที่เป็นอยู่

ยกตัวอย่างอาจจะง่ายกว่า เช่น สวนหินของญี่ปุ่น จริงๆ ก็มีแค่หิน แต่เราเอาหินก้อนหนึ่งมาวางแล้วบอกว่า อันนี้เป็นภูเขา อันนี้เป็นมหาสมุทร อันนี้เป็นเกาะ หรือ การจัดดอกไม้ของญี่ปุ่น มันก็คือดอกไม้ แต่ว่าถึงไม้้นี้ เป็นภูเขาเนะ มันคือการใช้จินตนาการอย่างยืดหยุ่น อะไร พวกนี้ทำให้เกิดความเชื่อมโยงใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่กับคน ญี่ปุ่นมานาน

คืองานออกแบบญี่ปุ่น มันสะท้อนคาแรกเตอร์ของ คนญี่ปุ่นมากๆ ใช้โหมคะ

คะ ฉันมองว่ามันเป็นวัฒนธรรม เป็นจิตวิญญาณของ คนญี่ปุ่น คล้ายๆฤดูกาลในญี่ปุ่นที่มี 4 ฤดู การที่ฤดูมัน เปลี่ยนไป การที่ฤดูใหม่จะมา ทำให้เกิดการตั้งหน้าตั้งตา รออะไรใหม่ๆ เป็นวัฒนธรรมที่คนญี่ปุ่นปรับเปลี่ยน ประยุกต์ หรือพยายามปรับตัวเพื่อใช้ชีวิตรอด ในแง่หนึ่ง มันก็คือการต่อสู้กับความยากลำบากของธรรมชาติ แต่ ในขณะเดียวกันก็เป็นวัฒนธรรมที่พยายามปรับเพื่อให้ ชีวิตดีขึ้น คือความรู้สึกรู้สึกว่าการปรับเปลี่ยนให้มันดีขึ้น ไม่ใช่เรื่องลำบาก ความเปลี่ยนแปลงไม่ใช่เรื่องลำบาก คือมันเป็นวัฒนธรรมที่มองการเปลี่ยนแปลงแบบนั้น

กลับมาที่นิทรรศการ นิยามของคำว่า today ในงาน Japanese design today 100 คืออะไร

เราเลือกงานตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมา เลือกของที่มี คาแรกเตอร์เฉพาะ เชื่อมโยงมาถึงชีวิตปัจจุบัน แสดงถึง วัฒนธรรมของญี่ปุ่น และเป็นสิ่งที่น่าจะถูกใช้ต่อไป มีทั้ง ของร่วมสมัยและของเชิงประวัติศาสตร์

ชิ้นที่ฉันชอบเป็นพิเศษ คือซ็อนตักไอศกรีม เพราะทำ โดยบริษัทที่โรงงานเคยผลิตแต่พระพุทธรูปโลหะ ตั้งอยู่ ที่จังหวัดไทยามะ แต่พอร่วมมือกับบริษัทสถาปนิก ก็เกิด การคิดค้นสิ่งใหม่ที่ทำให้ลักษณะเด่นของวัสดุมันโดดเด่น ขึ้นมา มันมีทั้งความกลมกลืน มีความสนุก และก็มีความ จริงจังในเวลาเดียวกัน

ณ ตอนนี คุณมองว่างานออกแบบของญี่ปุ่น พัฒนามาถึงจุดไหน

ตอนนี้ที่ญี่ปุ่นมีนักออกแบบ รุ่นอายุประมาณ 30-40

ปี พยายามที่จะนำเสนออะไรใหม่ๆ จากตัวเอง ไม่ต้อง รอให้มีคนมาบอกว่าทำอะไร หรือตลาดต้องการอะไร แต่เขาพยายามที่จะเสนอว่านี่คือสิ่งที่เป็นไปได้ แล้วสิ่งที่ เขาพยายามเสนอไม่ใช่แค่การนำเสนอตัวตนของตัวเอง ออกมา แต่คือการทำให้สังคมดีขึ้น พยายามเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนไปในทางที่ดีขึ้น

ฉันมองว่านี่คือความเคลื่อนไหว (movement) ที่น่า สนใจมากๆ มันอาจจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือ การบริโภคไปเองเลยด้วยซ้ำ อาจจะทำให้ผู้ใช้คิดมากขึ้น ตอนที่ซื้อหรือตอนที่เลือกสิ่งของ แล้วก็นอกจากใน ฐานะผู้ใช้แล้ว คนที่ไม่ได้เป็นนักออกแบบก็อาจเริ่มมี ความคิดสร้างสรรค์ในชีวิต นำไปต่อยอดสร้างสรรค์สิ่งอื่นๆ หรือพยายามมองประเด็นปัญหาและพยายามหาทางออก กับปัญหาต่างๆ คนที่ไม่ได้เป็นดีไซเนอร์ก็สามารถเสนอ ทางแก้ต่อปัญหาหรือ pain point ที่เกิดในชีวิตเขาได้ เหมือนกัน

การที่เรามีมุมมองที่สร้างสรรค์ มีพลังต่อชีวิต ประจำวันมากกว่าที่เราคิด

ใช่ค่ะ พลังของงานออกแบบในแง่นี้ ฉันมองว่ามัน ทำให้เราตระหนักถึงสิ่งที่เราไม่เคยเห็นมาก่อนจริงๆ อาจ จะใกล้เคียงกับคำว่า design sight ที่พูดไปตอนแรก

ในจินตนาการของฉันก็คือ ถ้าคนที่มาดูงานที่ 21_21 จบแล้ว เปิดประตูออกไปข้างนอก อยากให้มองเห็นโลก ข้างนอกแตกต่างไปจากตอนที่เดินเข้ามา มันทำให้เรา เห็นความเป็นไปได้ใหม่ๆ หรือแม้กระทั่งนักออกแบบเอง ก็ต้องตระหนักว่าเขาต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นวิธีการมองในแง่บวก และฉันคิดว่ามันคือพลังบวกต่อ การใช้ชีวิตมากๆ เลย

(๓)

▶ **JF THEATRE**

ภาพยนตร์ญี่ปุ่นจัดฉายให้ชมฟรีที่เจแปนฟาวน์เดชั่นทุกเย็นวันศุกร์ ในช่วงฤดูฝนอันชุ่มฉ่ำนี้ เดือนกรกฎาคม ขวนมาเสพภาพยนตร์ในธีม ‘กีฬา’ เดือนสิงหาคม พบกับเรื่องราวชวนซาบซึ้งใจในธีม ‘คุณครูคนแรก’ และเดือนกันยายน ระทึกใจไปกับภาพยนตร์ในธีม ‘สยองขวัญ’

26.07.62 | 18.30 น.
Shall We dance: มาเต้นรำกันดีกว่า
 Suo Masayuki / 1995 / 136 นาที

หนุ่มใหญ่หนักธุรกิจที่ตัดสินใจเรียนลีลาศ เพราะติดใจสาวสวย แต่ไปๆ มาๆ เขา กลับเอาจริงเอาจังกับการเต้นรำสุดๆ...

16.08.62 | 18.30 น.
NoriBen The Recipe fortune: ข้าวกล่องหน้ายิ้มของแม่
 Akira Okata / 2009 / 107 นาที

เรื่องของคุณแม่ที่พาลูกสาวหนีจากสามีที่ รื้อนาคตกกลับไปเปิดร้านอาหารกล่อง...

06.09.62 | 18.30 น.
Uneasy Encounters: ความกลัวของผู้คน
 Wada Makoto / 1994 / 118 นาที

ภาพยนตร์แบ่งออกเป็น 5 ตอน กล่าวถึงความหวาดกลัวของผู้คนในอันที่จะต้องเผชิญหน้ากับเหตุการณ์แปลกๆ แบบต่างๆ

27.09.62 | 18.30 น..
Ghost pub: วิญญาณ
 Watanabe Takayashi / 1994 / 110 นาที

เจ้าของบาร์เล็กๆ สักยูกับภรรยาตอนที่เธอจะเสียชีวิตว่าจะไม่แต่งงานใหม่ แต่เขากลับผิดสัญญา จึงถูกวิญญาณอาละวาด...

02.08.62 | 18.30 น.
A Flag Class A grade 4: แด่คุณครูถ้ยถวงไ
 Fujii Kasuhiko / 1976 / 86 นาที

เมื่อครูประจำชั้นที่รักกำลังจะลาคลอด เด็กๆ จึงได้เรียนรู้ชีวิต และก้าวคืบส่ววัยผู้ใหญ่ที่ยังไม่รู้จัก...

23.08.62 | 18.30 น.
Acacia Walk: ทางสายดอกกะคาเซีย
 Matsuoka George / 2001 / 90 นาที

บรรณาธิการหญิงทราบข่าวว่าแม่ผู้เลี้ยงดูเธอ มาด้วยอาชีพครูป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ เธอสองจิตสองใจที่กลับไปอยู่กับแม่...

13.09.62 | 18.30 น.
Haunted school (Gakko no Kaidan): โรงเรียนผีสิง
 Hirayama Hideyuki / 1997 / 100 นาที

โรงเรียนประถมแห่งหนึ่งถูกวิญญาณร้ายสิงสู่ นักเรียนตกอยู่ในเงื้อมมือของวิญญาณร้าย

09.08.62 | 18.30 น.
Faraway Sunset: อัสดงคตที่ห้วงไกล
 Koyama Seijiro / 1992 / 119 นาที

อดีตชีวิตของอิตเอยะ โนงุจิ นักชีววิทยาชื่อดังของญี่ปุ่นผู้ค้นพบเชื้อซิฟิลิสไปโรคศึ ภาพยนตร์นั้นให้เห็นภาพของแม่ตัวอย่าง

30.08.62 | 18.30 น.
Funny note (From Pupil): สมุดพกของคุณครู
 Kazunari Takeda / 1977 / 93 นาที

นักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 แอบเขียนสมุดพกให้คะแนนคุณครูฟุรุยะของพวกเขา...

20.09.62 | 18.30 น.
Ugetsu Monogatari: อุกนถึ
 Kenji Mizogushi / 1953 / 97 นาที

ช่างปั้นดินเผานำสินค้าไปส่งที่คฤหาสน์คูจิชิ และต้องมนต์สะกดของปีศาจ จึงกลับบ้าน และพบความจริงว่าภรรยาของเขาถูกฆ่า...

👁 **EVENTS**

*รูปถ่าย: 'Jurassic Plastic' จากนิทรรศการ Takamatsu Contemporary Art Annual vol. 07, (2018) ที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะทากามาทสึ

Jurassic Plastic: จูราสสิก พลาสติก
26.08.62 -14.10.62

สถานที่: ช่างชุ่ย ครีเอทีฟพาร์ค

ถ้าของเล่นที่ไม่ถูกเล่นแล้ว กลายเป็นไดโนเสาร์และสรรพสัตว์ รูปร่างไปให้ล้นเมือง ลองคิดดูว่าจะน่าสนุกขนาดไหน! นี่คือนิทรรศการศิลปะจากของเล่นพลาสติกสีสันสดใสบนพื้นขึ้น โดยอิโรชิฟูจิ (Hiroshi Fuji) ศิลปินระดับโลกชาวญี่ปุ่นที่ตระหนักถึงปัญหาการผลิตสินค้าพลาสติกที่เกิดขึ้นเป็นดอกเห็ดตั้งแต่ยุค 70 จึงเริ่มเก็บสะสมของเล่นที่ไม่ถูกเล่นแล้ว และกลายเป็นขยะเนื่องจากการผลิตมากเกินไป นำมาทำเป็นงานศิลปะและก่อตั้งโครงการระยะยาวที่ชื่อ ‘เก็กโกะบาซาร์’ หรือตลาดแลกเปลี่ยนของเล่นที่让孩子们 เอาของเล่นเก่ามาแลกของเล่นมือสองชิ้นใหม่ได้

ในวาระพิเศษที่นิทรรศการเดินทางมาประเทศไทยครั้งนี้ หยิบยกปัญหาขยะและปัญหาลัทธิบริโภคนิยมขึ้นมาให้เด่นชัดผ่านประติมากรรมไดโนเสาร์ตัวยักษ์ ผู้สนใจสามารถเข้าชมนิทรรศการได้ฟรี เข้าร่วมเวิร์กช็อป หรือเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการด้วยการบริจาคของเล่นเก่าๆ เพื่อร่วมนำไปสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ 2 ช่องทาง คือบริจาคด้วยตนเองหรือส่งไปรษณีย์ไปที่ ช่างชุ่ย ครีเอทีฟพาร์ค ถึงวันที่ 16 สิงหาคมนี้หรือติดตามรายละเอียดได้ที่ www.facebook.com/ChangChuiBKK แล้วมาถูรู้งบปัญหาพลาสติกไปให้กองโลกกัน!

ASPaC Awards 2019
ปีครบสมัศ 30.09.62
 การประกวดออกแบบบรรจุภัณฑ์ระดับนักศึกษาในภูมิภาคเอเชีย ประจำปี 2562

งานประกวดค้นหาเยาวชนนักออกแบบรุ่นใหม่กลับมาอีกครั้ง เพื่อให้สถาบันการศึกษา อาจารย์ ดีไซน์เนอร์ และเยาวชนจากหลากหลายประเทศในเอเชียได้เชื่อมความสัมพันธ์กันผ่านการออกแบบอีกเช่นเคย

โดยโจทย์ของการประกวดในปีนี้คือ 'Inspire' ซึ่งความพิเศษคือผลงานจากเวที ASPaC ในปีนี้จะได้รับคัดเลือกไป

ประกวดต่อในงาน Olympac Tokyo 2019 ร่วมกับนักเรียนจากทั่วโลก

*นักศึกษาที่สนใจศึกษารายละเอียดและดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่ www.facebook.com/aspacthai หรือ www.jfbkk.or.th

Japanese Design Today 100 นิทรรศการ ออกแบบ แบบญี่ปุ่น

24.04.62 - 26.05.62

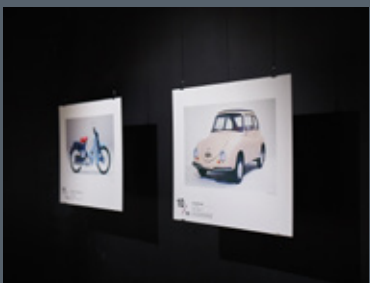
ห้องแกลเลอรี่ชั้น 1 TCDC กรุงเทพฯ

08.06.62 - 30.06.62

ห้องนิทรรศการ TCDC เชียงใหม่

12.07.62 - 28.07.62

หอศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม.ขอนแก่น

นิทรรศการที่นำเสนอผลิตภัณฑ์ดีไซน์ที่ดีที่สุดของญี่ปุ่น 100 ชิ้นที่สะท้อนคุณภาพ ความละเอียดอ่อน เรียบง่าย เอาใจใส่ และน่ารัก ได้สัญจรมาจัดแสดงที่ประเทศไทย ตั้งแต่เดือนเมษายนที่ผ่านมา งานออกแบบเหล่านี้เป็นกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของ คนในสังคมและวิถีชีวิตของปัจเจกบุคคล และทำให้เราเห็นภาพของความหวังและความฝันต่างๆ ของผู้คนที่ใช้ผลิตภัณฑ์ เช่นเดียวกับคนออกแบบและบริษัทที่ผลิตของสิ่งนั้นขึ้น

โดยเจแปนฟาว์เดชั่น กรุงเทพฯ ร่วมมือ กับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) พางานนี้เดินทางไปจัดแสดงต่อเนื่องยัง 3 จังหวัด ได้แก่ TCDC กรุงเทพฯ TCDC เชียงใหม่ และหอศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ความพิเศษนอกเหนือไปจากตัวงาน คือกิจกรรม เสนนาที่ได้รับเกียรติจากคนดังหลากหลายสาขา รวมทั้งโนริโกะ คาวาคะมิ รองผู้อำนวยการ 21_21 DESIGN SIGHT ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้คัดเลือกและทำกับนิทรรศการในครั้งนี้อีกด้วย

AAS-in-Asia 2019 The Japan Foundation Special Roundtable

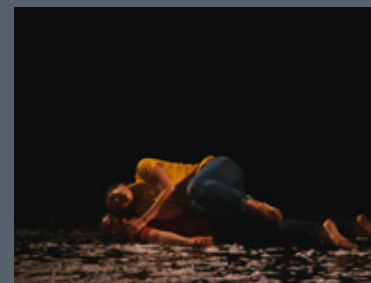
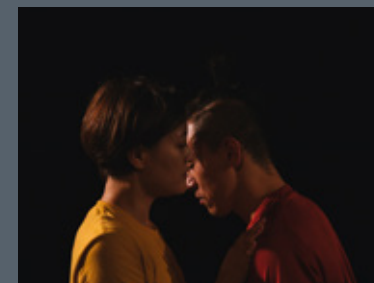
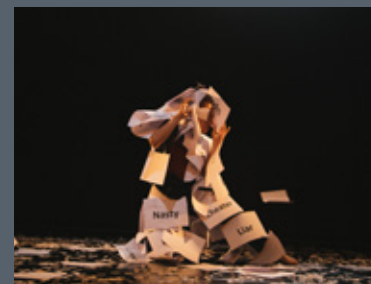
03.07.62

ห้อง Riverside 6 โรงแรมรอยัลลอร์ดคิด เซอราตัน กรุงเทพฯ

สมาคมเอเชียศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา หรือ AAS (Association for Asian Studies) ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมวิชาการ AAS-in-Asia ประจำปีนี้ที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 1-3 กรกฎาคม โดยเจแปนฟาว์เดชั่นยังร่วมจัด เสนนาพิเศษเกี่ยวกับญี่ปุ่นศึกษาในหัวข้อ Metamorphosis of Japanese Studies - Towards Multidisciplinary Collaboration in the Global Age ได้รับเกียรติจากวิทยากร 4 ท่านได้แก่ รศ.ดร. กิตติ ประเสริฐสุข จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รศ.ดร.เล็งเล็ง ทัง

(Thang Leng Leng) จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์, ศ. ดร. ไมเคิล โบร์ดากส์ (Michael K. Bourdaghs) จากมหาวิทยาลัยชิคาโก, ศ. ดร. โชยะ อุโนดะ (Shoya Unoda) จากมหาวิทยาลัยโอซาก้า และดำเนินรายการโดย ศ. ดร.คาซุโอะ คุโรดะ (Kazuo Kuroda) จากมหาวิทยาลัยวาเซดะ ร่วมพูดคุยเกี่ยวกับความท้าทายของสาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา และความสำคัญของการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อต่อยอดความรู้ได้อย่างไร้พรมแดน

The Strangers

04.07.62 - 06.07.62

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)

ผ่านไปอย่างสวยงามกับการแสดงของนักแสดงจากประเทศเอเชีย 4 ประเทศ ร่วมด้วย ผู้กำกับการแสดงจากอเมริกาใต้ และดราม่าเทร็คจากยุโรป นี่คือการแสดงที่รวบรวมโลกร่วมครั้งในมาไว้นวนเวที พวกเขามาจากคนละที่ และดูไม่มีสิ่งใดเหมือนกันเลย แต่กลับทำให้คนดูหันกลับมามองสภาพของมนุษย์เราอย่างจริงจังและกล้าหาญ เห็นการเอาชนะความต่างทางวัฒนธรรมและอคติ พลังตั้งคำถามว่า ฉันเห็นตัวเองในตัวคุณตรงไหน นี่เป็นเสียงเพรียกในทางบอกที่จะส่งเสริมความเข้าใจและความเชื่อใจในมนุษยชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ในสังคมทั่วโลก นำเสนอโดย เจแปนฟาว์เดชั่น กรุงเทพฯ ร่วมด้วย สถาบันเกอเธ่ ประเทศไทย และหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

IG: thaveejan

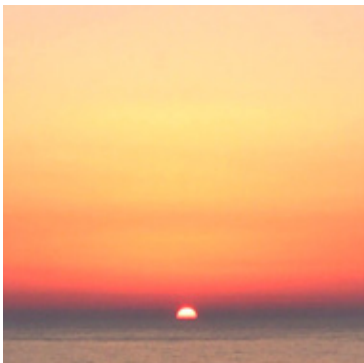
IG: reudufon

IG: paperis

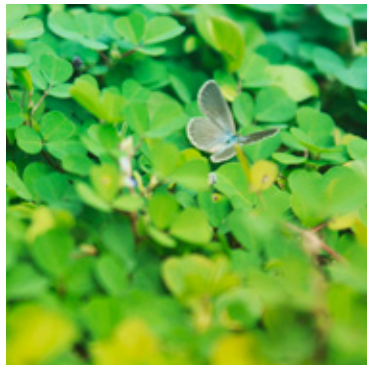
IG: tomanoo

IG: filkk

IG: kunlayaa

IG: fullywater

IG: p.nuchcha

IG: emnytpyn

บรรยากาศทั้งเช้าและเย็นของท้องทะเลไทย ต้นไม้ใหญ่ ฝั่ลื้อ ที่พักผ่อนสวย หรือกระทั่งชั้นโหว้พระญี่ปุ่นในบ้าน ทั้งหมดเป็นมุมมองแบบญี่ปุ่นๆ ในเมืองไทยที่ผู้อ่านของเราติด #nananippon ไว้ในโซเซียลมีเดียช่องทางต่างๆ นอกเหนือจากภาพเหล่านี้ หากคุณเจอความญี่ปุ่นในมุมมองของตัวเอง ก็อย่าลืมติดแฮชแท็กมาแชร์ให้เราดูบ้างนะ :D

น

ชวนผู้อ่านมานาญี่ปุ่นมาบอกเล่าความเป็นญี่ปุ่นที่เห็นในชีวิตประจำวันผ่านภาพถ่ายติดแฮชแท็ก nananippon

ร้านอาหารร้านขนมปัง ร้านหนังสือ ไปจนถึงซูเปอร์มาร์เก็ตสไตล์ญี่ปุ่นที่เรียงรายกันอยู่ในซอยสุขุมวิท 33/1 ทำให้สถานที่แห่งนี้กลายเป็นแหล่งรวมตัวของคนญี่ปุ่น และคนที่ชื่นชอบความญี่ปุ่นมากมาย รวมถึง อาร์ต-สุรติ ไตรมศักดิ์ กราฟิกรดีไซน์เนอร์เจ้าของนามแฝง try2benice ที่คลุกคลีและชื่นชอบงานศิลปะญี่ปุ่นมาอย่างยาวนาน

“ผมชอบอ่านหนังสือ ชอบดูงานศิลปะ ญี่ปุ่นมาตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัย พอทำงานแถวนี้ก็เหมือนเจอสถานที่ๆ ได้กิน ได้เห็น ได้สัมผัสอะไรที่มาจากญี่ปุ่นโดยตรง มันเป็น

บรรยากาศที่ดี ทำให้เรามีความสุข เวลาทำงานบางทีคิดถึงงานไม่ออก ผมก็จะหาโอกาสไปเดินเล่นชอายนั่นเสมอ”

อาร์ตบอกว่าช่วงเวลาที่เขาชื่นชอบที่สุดคือยามบ่ายแสนสงบที่ในซอยมักมีเพียงเจ้าของร้านชาวญี่ปุ่นซึ่งกำลังเตรียมอาหารหรือแม่บ้านชาวญี่ปุ่นพาเด็กๆ มาซื้อของบรรยากาศแสนเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยเสน่ห์นี้ นอกจากจะช่วยให้ผ่อนคลายจากการทำงาน ยังเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานออกแบบของอาร์ตด้วยเช่นกัน

“ผมชอบไปดูพวกแพ็กเกจจิ้งในซูเปอร์มาร์เก็ต ชื่อดินท์เล็กในร้านขนมปังคัสตาร์ด นากามูระ ดูหนังสือในร้านหนังสือมือสอง ตั้งแต่เมื่อก่อนที่อ่านภาษาญี่ปุ่นไม่ออกสักตัว แต่ก็ชอบเข้าไปดูการดีไซน์ที่สะท้อนตัวตนแบบคนญี่ปุ่นมาด้วย

“ผมว่าคนญี่ปุ่นเป็นคนเรียบร้อย เป็นระเบียบ แต่เขาก็มีชีวิตชีวาด้วย ซึ่งมันปรากฏออกมาในภาพถ่าย ออกมาในการใช้ฟอนต์

ออกมาในการใช้ภาพประกอบและการใช้ Space หรือพื้นที่ว่าง คนญี่ปุ่นเป็นคนใช้พื้นที่ว่างได้เก่ง เช่น การเว้นหน้ากระดาษขาวๆ การเว้นพื้นที่ในรูปถ่ายให้มันมีอากาศ มีท้องฟ้า มีผนัง ให้คนดูคิดเอง”

งานกราฟิกรดีไซน์บนปกหนังสือที่ดูเรียบง่าย แต่มีลูกเล่นซุกซ่อนอยู่ คาแรกเตอร์ตัวการ์ตูนหน้าตาน่ารัก ดูแล้วสบายใจ คือเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใครของ try2benice ซึ่งให้ความสำคัญกับที่ว่างเช่นกัน

“ภาษาในงานดีไซน์ สำหรับผมมันคือการใช้ที่ว่าง คำว่า try2benice ก็คือเราต้องการสร้าง nice design ที่คนทั่วไปเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในชีวิตประจำวันของทุกคนได้ซึ่งสิ่งนี้ไม่ใช่การออกแบบวัตถุ แต่หมายถึงการออกแบบอารมณ์ในการสื่อสาร การทำให้งานออกมาดูสบายใจ มีรสนิยมที่ดี เรียบง่าย สบายตา ซึ่งทุกวันนี้ผมยังใช้พื้นที่ว่างในการออกแบบในอาชีพของผมเสมอ”

น

สุรติ ไตรมศักดิ์ (อาร์ต)

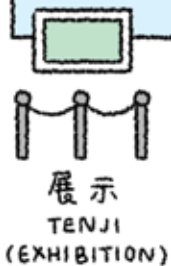
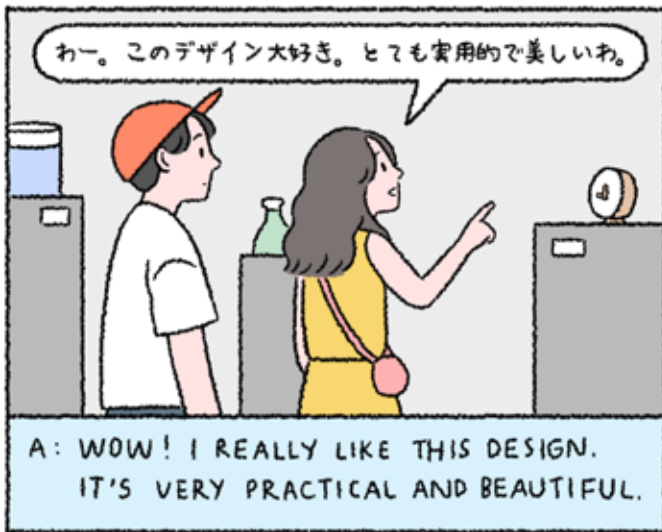
กราฟิกรดีไซน์เนอร์ในนาม try2benice ผู้ออกแบบปกหนังสือมามากมาย รวมถึงนิยายแปลของ Haruki Murakami กว่าสิบเล่ม ตลอดจนการทำงานได้คลุกคลีกับงานศิลปะและงานออกแบบกราฟิกญี่ปุ่นอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งเคยมีผลงานผ่านเขารอบสุดท้าย Tokyo Type Directors Club (TDC AWARDS)

ซอยสุขุมวิท 33/1

ตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิท ใกล้รถไฟฟ้าสถานีพร้อมพงษ์ หลายคนเรียกซอยนี้ว่าซอยานญี่ปุ่นในไทย เพราะเต็มไปด้วยร้านอาหาร ร้านของหวาน ร้านหนังสือ และร้านขายของกระจุกกระจิกที่นำเข้ามาจากญี่ปุ่น

สถานที่พิเศษที่ชวนให้นึกถึงญี่ปุ่น แนะนำโดยคนไทยที่ถูกพันกับญี่ปุ่น จากวงการที่หลากหลาย กลับปรับเปลี่ยนกันไปในแต่ละเล่ม

1 2 3 NIPPON! BY SUNDAE KIDS

PRONUNCIATION

A: WA-, KONO DEZAIN DAISUKI. TOTEMO JITSUYO-TEKI DE UTSUKUSHII WA.

A: KORE MO II WANE. KORE, HOSHII NA.

B: BOKU WA KORE GA SUKI.

WHAT'S JFBKK

เจแปนฟาว์นเดชัน กรุงเทพฯ เป็นองค์กรหลักของญี่ปุ่นที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ร่วมด้วยคอร์สเรียนภาษาญี่ปุ่น งานแสดงศิลปะและวัฒนธรรมของญี่ปุ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น การแสดงบงบะกิ งานแสดงนิทรรศการศิลปะ งานเทศกาลภาพยนตร์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับ วัฒนธรรมและอื่นๆ และการสนับสนุนทางด้านวิชาการ การศึกษาที่เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น

เจแปนฟาว์นเดชัน กรุงเทพฯ

ชั้น 10 อาคารเสริมมิตร ทาวเวอร์ 159 ถนนสุขุมวิท 21 กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-2608-5604 www.jfbkk.or.th www.facebook.com/jfbangkok

